

Język PHP

Klasy

Definicja klasy w PHP

```
<?php
class Osoba
{
    public $imie;
    public $nazwisko;
    public $wiek;
}
?>
```

Tworzenie obiektu

```
<?php
$ktos = new Osoba();
$ktos->imie = "Jan";
$ktos->nazwisko = "Kowalski";
$ktos->>wiek = 40;
?>
```

Domyślne wartości pól

```
<?php
class Osoba
{
    public $imie = 'NN';
    public $nazwisko = 'NN';
    public $wiek = 0;
}
?>
```

Metody klas

```
class Osoba
{
    private $imie = 'NN';
    private $nazwisko = 'NN';
    private $wiek = 0;
    public function setImie($kto)
    {
        $this->imie = $kto;
    }
    public function getImie()
    {
        return $this->imie;
    }
}
```

Aby dostać się do pola w konkretnym obiekcie, na którym wykonuje się metodę, należy skorzystać ze zmiennej `$this`, która reprezentuje obiekt tej klasy.

Domyślnie właściwość opakowujemy dwoma metodami:

Get – służy do pobrania wartości.

Set – służy do nadania wartości.

Prawa dostępu

W każdej metodzie klasy lub jej zmiennej może być zadeklarowana za pomocą jednego z trzech słów kluczowych:

1. `public` (publiczna) – zmienna lub metoda jest widoczna z całego skryptu,
2. `protected` (chroniona) – zmienna lub metoda jest widoczna tylko z obiektu, w którym się znajduje, bądź z jego obiektu podrzędnego,
3. `private` (prywatna) – zmienna lub metoda jest widoczna tylko z obiektu, w którym się znajduje.

Prawa dostępu

W każda metoda klasy lub jej zmienna może być zadeklarowana za pomocą jednego z trzech słów kluczowych:

1. `public` (publiczna) – zmienna lub metoda jest widoczna z całego skryptu,
2. `protected` (chroniona) – zmienna lub metoda jest widoczna tylko z obiektu, w którym się znajduje, bądź z jego obiektu podrzędnego,
3. `private` (prywatna) – zmienna lub metoda jest widoczna tylko z obiektu, w którym się znajduje.

Dziedziczenie

```
class Osoba
{
    private $imie = 'NN';
    private $nazwisko = 'NN';
    private $wiek = 0;
    public function setImie($kto)
    {
        $this->imie = $kto;
    }
    public function getImie()
    {
        return $this->imie;
    }
}
```

```
class Pracownik extends Osoba
{
    private $stanowisko;
    public function setStanowisko($kto)
    {
        $this->stanowisko = $kto;
    }
    public function getStanowisko()
    {
        return $this->stanowisko;
    }
}
```

final - klasa finalna – zablokowanie dziedziczenia

```
class Osoba
{
    private $imie = 'NN';
    private $nazwisko = 'NN';
    private $wiek = 0;
    final public function setImie($kto)
    {
        $this->imie = $kto;
    }
}
```

Używając słowa kluczowego **final** można zabronić nadpisywania metod.

Można też użyć modyfikatora **final** dla całej klasy, wtedy żadna inna klasa nie będzie mogła po niej dziedziczyć.

```
final class Osoba
{
    private $imie = 'NN';
    private $nazwisko = 'NN';
    private $wiek = 0;
}
```


abstract – metoda i klasa abstrakcyjna – przeznaczona tylko do dziedziczenia

```
abstract class Osoba
{
    private $imie;
    abstract public function setImie($kto);
    abstract public function getImie();
}

class pracownik extends Osoba
{
    public function setImie($kto){
        $this->imie = $kto;
    }
    public function getImie(){
        return $this->imie;
    }
}
```

Można zadeklarować metodę jako abstrakcyjną.

W takiej sytuacji jej deklaracja **nie może zawierać ciała** (kodu do wykonania).

Należy pamiętać, że aby tego dokonać, klasa również musi być zadeklarowana jako abstrakcyjna.

Dopiero w klasie rozszerzającej **tworzymy ciało metod abstrakcyjnych**.

Deklaracja musi być zgodna z późniejszymi implementacjami. Gdy więc określimy argumenty, ich typy czy typ zwracany w abstract, to metody w klasach dziedziczących muszą do tego pasować.

Interfejsy

- Klasy mogą dziedziczyć tylko z jednej klasy nadrzędnej. Prowadziło to czasami do nadmiernego
- komplikowania drzewa klas.
- Aby temu zapobiec wprowadzono interfejsy, które w rzeczywistości nie mają żadnych metod. **Interfejs to tylko definicja metody i parametrów, które ona pobiera.**
- Aby dołączyć interfejs, należy się posłużyć słowem **implements**.
- Do klasy można później zaimplementować dowolną liczbę interfejsów, pod warunkiem że w klasie zostaną zadeklarowane metody z interfejsów.
- Jeśli nie będzie zadeklarowana jakaś metoda wymagana przez zaimplementowany interfejs, wyświetli się fatal error.

Interfejsy

```
interface Adres {  
    function podajAdres($adres);  
}
```

```
interface Osoba {  
    function setImie($kto);  
    function getImie();  
}
```

```
class Pracownik implements Osoba, Adres {  
    private $imie;  
    private $adres;  
    function podajAdres($adres){  
        $this->adres = $adres;  
    }  
    public function setImie($kto){  
        $this->imie = $kto;  
    }  
    public function getImie(){  
        return $this->imie;  
    }  
}
```

Pola i metody statyczne

- Metody i zmienne statyczne to takie, do których dostęp można uzyskać z zewnątrz (bez konieczności definiowania obiektu danej klasy).
- Elementy statyczne definiowane są za pomocą operatora `static`, a dostęp do nich musi być ustawiony na publiczny.
- Nie można też używać wyrażenia `$this->` jako odniesienia do aktualnej klasy. Zamiast tego używajmy `self::`.
- Zmienne z metody statycznej nie mogą być pobierane za pomocą operatora `->`. Zamiast tego używajmy operatora `::` (podwójnego dwukropka).

Pola i metody statyczne

```
class liczbaPi {  
    public static $wartosc = 3.141592;  
    public static function podajPi()  
    {  
        return self::$wartosc;  
    }  
}  
  
echo liczbaPi::$wartosc;  
echo liczbaPi::podajPi();
```


Klasy cz. 2 „Magiczne metody”

Magiczne metody to metody, które nie są bezpośrednio używane przez programistę, lecz są automatycznie wywoływane przez interpreter w odpowiedzi na poszczególne zachowania danej klasy,

Tworzymy je jako metody klasy z zarezerwowanym prefiksem w postaci podwójnego podkreślenia „__”.

__construct() - konstruktor

```
class Test
{
    public $dana;
    public function __construct()
    {
        echo 'Zadziałał konstruktor<br>';
    }
}
```

Funkcja uruchamiana w momencie utworzenia obiektu, wykorzystujemy ją do przygotowania wszystkich potrzebnych danych dla klasy przed rozpoczęciem pracy.

__destruct() - destruktor

```
class Test
{
    public $dana;
    public function __destruct()
    {
        //akcja destruktor
        // np. zamykanie pliku
    }
}
```

Destruktor wywoływany jest na zakończenie pracy danego obiektu przez garbage collector, zwalniając zajęte przez klasę zasoby.

Możemy go wykorzystać np. do zamknięcia wcześniej otwartego pliku we wnętrzu klasy albo rozłączenie z bazą danych.

__set()

Metoda wykonuje się, gdy próbujemy przypisać wartość do pola, które nie istnieje lub nie ma do niego dostępu.

Przyjmuje dwa argumenty,

- nazwa pola, do którego próbowaliśmy wpisać dane
- wartość jaką próbowaliśmy przypisać.

```
class Test
{
    public $dana;
    public function __set($name, $value)
    {
        echo "Nie można przypisać wartości: ".$value." do pola: ".$name;
    }
}

$t1 = new Test;
$t1 -> xxx = 20;
?>
```


__invoke()

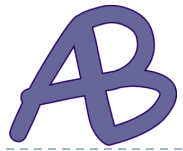
```
class Test
{
    public $dana;

    public function __invoke()
    {
        echo "Zadziałała metoda __invoke";
    }
}

$t1 = new Test();
$t1();
```

Metoda `__invoke()` zostanie wykonana, gdy spróbujemy wywołać obiekt jako funkcję.

Literatura

W prezentacji użyto przykładów z książki:

- Żygłowicz Jerzy - PHP - Kompendium wiedzy, Helion

- <https://www.php.net>